

Zomer tegen elke prijs

Publiek ziet en hoort muzikante Berlinde Deman van 'zo ver het oog reikt' naderen in Zandvlietse polder

Ode aan het vergezicht

◆ 15 419FT VR 05/07 - MA 05/08 | KRUISSING ZOUTESTRAAT EN DERDEWEG | ZANDVLIET | ZVA.BE

Zomer van Antwerpen viert zijn 25ste verjaardag niet met taart, maar met boeiende en ontspannende voorstellingen. Wie de beste plaatsen wil bemachtigen, kan vanaf vandaag, zaterdag, tickets reserveren. Maar niet voor alle activiteiten heb je een kaartje nodig. Een handig overzicht om geen enkele kruimel van de Zomer te missen.

ILSE DEWEVER

Velen onder ons turen voortdurend op scherpjes, maar wist je dat onze ogen in staat zijn om op een afstand van 15 km de vlam van een kaars te onderscheiden? "In onze verstedelijkte maatschappij lijkt het vergezicht zoek", zegt Ine Van Baelen van Post uit Hessdalen, en dus maakte dit Antwerpse gezelschap 15 419ft. Bij aanvang van de voorstelling bevindt tubaspeelster Berlinde Deman zich op 1,7 km van het publiek.

"Wat je ziet is niet altijd wat je hoort."

Hoe betrouwbaar zijn onze ogen en oren? De vraag hoe onze zintuigen om de tuin kunnen leiden houdt Post uit Hessdalen al langer bezig. In De Loods, een werk- en repetitieveleek aan het Kattendijkdok, legde het circus- en muziektheatergezelschap afgelopen week de laatste hand aan het decor van 15 419ft. Na de première midden juni op het Nederlandse Oerol Festival, is het aan het publiek van Zomer van Antwerpen om van de voorstelling met die mysterieuze titel te proeven. Want waar staat dat rijtje getallen voor?

"Uitgedrukt in de Engelse lengtemaat feet is dat de afstand waarmee iemand van mijn lengte - 1,68m - op zeeniveau naar de horizon kan kijken", vertelt theatermaker Ine Van Baelen. "Voorbij die afstand helt de aarde naar beneden door haar kromming. Hoewel je soms denkt dat de horizon oneindig ver weg ligt, kan je maximaal 4,7 km ver kijken. Op de Mount Everest vergroot de horizon tot wel 339 km."

15 419ft verkent het spanningsveld tussen ver kijken en de begrenzing in het landschap. "In onze verstedelijkte maatschappij lijkt het vergezicht zoek. Evolutionair liet ver kijken ons toe een overzicht te krijgen op onze omgeving om gevaar in te schatten. Onze ogen zijn erop ingesteld dat zij, door de weidse blik, rust vinden. Dichtbij kijken vraagt net een inspanning."

En dus besloot Post uit Hessdalen met 15 419ft de proef op de som te nemen.

"Wat als we opnieuw meer in de verte zouden kijken? Zouden we er dan in slagen om rustiger te worden? Of omgekeerd, maakt het feit dat er nog weinig vergezichten zijn dat we minder toekomstgericht denken? Vanuit die vragen besloten we een muzikale en machinale ode te maken aan het vergezicht. Niet alleen aan het strand, maar ook in een verstedelijkte omgeving. Ook in de stad worden, al dan niet bewust, vergezichten gecreëerd. Zoals in havengebied."

Karretje vol instrumenten

Waar 15 419ft ook wordt geprogrammeerd, een rechte strook van 1,7 km zonder één obstakel is voor deze voorstelling een must. Die afstand scheidt het publiek en sopraan Els Mondelaers van Berlinde Deman. Het met muziekinstrumenten opgetuigde karretje waarop de tubaspeelster zit wordt via een monumentale bobijn tot bij de tribune getrokken.

"Voor deze compositie voor zelfgebouwde instrumenten, percussie, zang en eufonium - het kleine broertje van de tuba - hield Thomas Smetvyns rekening met de afstand", vertelt Deman. "Om die auditief te kunnen overbruggen, worden er aanvankelijk zelfs instrumenten aangedreven door luchtdruk ingezet. Om dat helse lawaai te doorstaan, draag ik oorbeschermers. Gaandeweg groeit er een muzikale dialoog tussen Els en mij. De menselijke stem blijkt ongelooflijk krachtig. Soms draagt Els' stem verder dan mijn eufonium, het op één na grootste blaasinstrument."

Terwijl de voorstelling als het ware tevoorschijn wordt getrokken, gebeurt er ook visueel een en ander. "Het is niet zo dat het publiek een uur in de verte zit te turen", vervolgt Deman. "Er wordt een spel gespeeld met wat je ziet en hoort. Zie je mij bijvoorbeeld in de verte op percussie slaan, dan duurt het toch even vooraleer je die slaag ook daadwerkelijk hoort. Klank beweegt in golven en komt dus trager aan bij het publiek. Je ziet iets, je hoort

"Als je muziek maakt in een open vlakke speelt ook het weer, en vooral de richting van de wind, een rol. Zo is elk concert telkens weer anders."

iets, maar het komt niet altijd overeen: daar spelen we mee."

Hoe Berlinde, die ook vaak optreedt met Flat Earth Society, 15 419ft als muzikant eraarft? "Boeiend! Als je muziek maakt in een open vlakke speelt ook het weer, en vooral de richting van de wind, een rol. Zo is elk concert telkens weer anders. Daarnaast voelt het vreemd om geen contact te hebben met het publiek of je medemuzikanten. Als muzikant werk je net op wat je hoort en ziet. Omdat ik Els niet altijd kan horen, staan er soms tijdsaanduidingen.



Muzikante Berlinde Deman: "Je ziet iets, je hoort iets, maar het komt niet altijd overeen: daar spelen we mee."



Theatermaker Ine Van Baelen toont het muzikale karretje dat op een afstand van 1,7 km tot bij het publiek getrokken wordt. FOTO JORIS HEREGODS, OLIVIER MATHYS

gen in de partituur. Zo weet ik wat zij op dat moment doet. Ik heb er lang ook geen idee van wat het publiek ervaart. Dat maakt je als muzikant eenzaam. In de verte heerst het verlangen van nabijheid: je wil iemand in de ogen kunnen kijken en zien dat hij je hoort."

Schelde-Rijnverbinding

Zomer van Antwerpen gaat er prat op locatievoorstellingen te programmeren. Bij 15 419ft is dat zeker het geval. "Deze voorstelling kan niet binnen worden gebracht", pikt Ine Van Baelen de draad weer op. "Voor Zomer van Antwerpen moest de voorstelling plaatsvinden binnen het grondgebied van de stad. Geen makkelijke opgave om een plek te vinden waar op een rechte lijn van 2 km niks in de weg staat. Zo kwamen we vrijwel meteen in de haven terecht, om in Zandvliet te botsen op de Schelde-Rijnverbinding. Bij deze kanaalvertakking van de Schelde zit het publiek op een tribune met aan de rechterkant bomen en schapen, en langs de linkerkant water. Een beetje verderop staan windmolens en varen boten voorbij."

Heeft een plek op het strand voor 15 419ft toch niet meer troeven dan een weg naast het kanaal? "We zijn al enkele keren in Zandvliet gaan repeteren en werden er getreuterd op enkele prettige verrassingen", besluit Van Baelen. "De vrachtschepen die langs deze route passeren vormen een akoestische muur voor het geluid. Plots vaart daar dan zo'n schip voorbij, en gaat de muziek crescendo. Een geweldige cadeau." "Ook de schapen die er vreedzaam te grazen laten zich niet intimideren", aldus nog Berlinde Deman. "Zij kijken niet op van onze scheepstoeters of van een dame op een gek karretje."

SWING (03 07 24 08): bijna de hele zomer slaat Circus Ronaldo zijn tenten op aan de Zomerbar. De gelauwerde circusartiest Danny Ronaldo houdt er een oogje in 't zell bij Swing. In deze voorstelling neemt de jonge garde de estafette-stok over: na zes generaties Ronaldo's mag Danny's zoon Nanosh nu zijn kunnen tonen. Voor deze ritmische productie in de stijl van de jaren veertig werd een Decaporgel op maat gebouwd.

CIRCUS I LOVE YOU (28 06 13 07): bij dit Franse gezelschap vervagen de grenzen tussen mannen en vrouwen, acrobatie en theater, en circus en muziek. De acht artiesten in de piste profileren zich als alleskunnende. In deze show op het terrein van de Zomerbar is er altijd wel wat te zien, en weet je niet waar eerst te kijken. Gestud door waaghalsen, een uitje voor de hele familie.

LEXICON (25 07 11 08): het Britse NoFit State presenteert allesbehalve traditioneel circus. Maar liefst 35 artiesten herbeleven

AAN 12 EURO

op het terrein van de Zomerbar het kattenkwaad uit hun jeugd, zwiërend aan draden of jonglerend met vuur.

Circus dat letterlijk en figuurlijk roekt in een UFO-achtige tent met roze zijfen.

FASE (02 07 21 07): voluit Fase, Four Movements to the Music of Steve Reich sloeg bij de première in 1982 in als een bom. De voorstelling van Rosas stond mee aan de wieg van de hedendaagse dans in Vlaanderen. Voor deze herneming in de Blikfabriek in Hoboken legt Anne Teresa De Keersmaeker - die Fase steeds zelf heeft gedaan - de voorstelling voor het eerst in handen van een nieuwe generatie dansers.



Lexicon, NoFit State. FOTO ANDY PAINÉ

SIHT (06 07 28 07): met zijn solo-vertellingen is Geert Hautekiet een oude bekende van Zomer van Antwerpen. In zijn theatertentje op het terrein van de Zomerbar voert hij je met dit kortverhaal mee naar de luchthaven van Cairo. Tickets aan 3 euro koop je op de dag zelf bij Geert.

SKETCH (2 04 07 21 07): Bert Haerlvoet en Roy Aemouts installeren zich in het oude parochiezaaltje van De Nieuwe Vrede in Berchem voor een grappige en absurde theatertrip. Het begint met een kartonnen doos vol sjaals, maar al gauw meandert de voorstelling tussen muilieren en muil-ezels, en tussen himniken en grinniken. Minuumleeftijd is 14 jaar.

TOT 6 EURO

15 419FT (05 07 05 08): Post uit Hessdalen brengt naast het kanaal in Zandvliet een muzikale ode aan het vergezicht (zie hiernaast).

ALS WE DANSEN, ZAL OMA NIET STERVEN (13 08 - 24 08): via theaterprojecten slaat Madam Fortuna uit Bongerthout een brug tussen verschillende gemeenschappen. In deze voorstelling in de Zomerfabriek verwelkomt het gezelschap Roma en Gitanos uit België, Spanje, de Balkan en Midden-Europa. Oma's laatste uur is geslagen, tenzij haar kinderen uit de vier veldstreken nog één belangrijke wens in vervulling laten gaan. Die lijkt met vurige muziek en energieke dans gepaard te gaan.



Als we dansen, zal oma niet sterven, Madam Fortuna. FOTO BR

GRATIS

ZOMERBAR (24 06 01 09): de oase aan de Sloepenweg met bar en eetkraampjes groeit uit tot het hart van Zomer van Antwerpen, dankzij extra activiteiten. Naast de Zomerbar tref je er nu ook de knotskegpeeltoeren van De Machinerie en kan je in de tentjes van Compagnie Tartaren luisteren naar verhalen over 'kiezen voor minder'.

ZOMERFABRIEK (21 06 01 09): dé pleisterplaats op Zurenberg voor jongeren, met urban sports, fuiven, jamsessies en comedy. Na een open call stellen tal van jongeren er nu ook eigen initiatieven voor. Denk: een vintage marktje, spoken word of een muzikale bingo-avond.

ZONSONDERGANG (10 06 30 08): aan de Sloepenweg, naast de Zomerbar, kan je onder een houten tribune genieten van de ondergaande zon. Hongertje? Er staat een grill. Houtskool en wat lekkers breng je zelf mee.

MUZIEK IN DE WIJK (03 07 25 08):

negen Antwerpse pleinen verwelkomen je voor concertjes van bands uit alle hoeken van de wereld. Al dan niet in combinatie met gerechten uit de wereldkeuken, workshops en kinderaanimatorie.

MINIATURES (03 07 - 07 07): Royal de Luxe tekent al voor de twaalfde keer present op Zomer van Antwerpen. Geen Reuzen ditmaal, maar een theaterstuk met personages op zakformaat. Traditioneel laat het Franse gezelschap weinig los over de inhoud van de voorstelling, maar de locatie spreekt alvast tot de verbeelding: de parking naast het Bousuilstation in Deurne.

VEHLAND MET KOELEN (18 07 21 07): Captain Boomer Collection laat in Park Spoor Noord drie dagen koelen grazen. Echter niet zonder er een grote lijst te leggen. Van daarop kunnen toeschouwers de interactie tussen koebesten en acteurs gadeslaan.



Miniatures, Royal de Luxe. FOTO VICTOR TONELLI